

Fondstyrningsrapport 2013

Fjärde AP-fonden överträffade avkastningsmålen på både kort och lång sikt. Det positiva resultatet gav ett tillskott på 37 miljarder kronor till pensionssystemet, varav 900 miljoner kronor kom från fondens aktiva förvaltning. Fondkapitalet ökade till 260 miljarder kronor.

Verksamheten

Fjärde AP-fondens tillgångar utgör statliga medel som i lag avsatts till sådan särskild förvaltning som anges i 9 kap. 8 § i regeringsformen. Fonden är en statlig myndighet vars verksamhet regleras i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (LAP). Innebörden av lagen är att fondens medel endast får tas i anspråk av staten för att finansiera den inkomstrelaterade ålderspensionen, om inte riksdagen fattar annat beslut.

Fonden ska självständigt formulera sina mål och strategier. Fondens styrelse och verksamhet får enligt lag varken styras av regeringsdirektiv eller av näringspolitiska eller ekonomisk-politiska intressen. Hänsyn till miljö och etik ska tas utan att göra avkall på målet om bästa möjliga avkastning.

Skillnaden mellan AP-fonderna och andra myndigheter är stor. Fonderna är till exempel mer självständiga än de flesta andra myndigheter. Verksamheten är reglerad i lag och fonderna har egna styrelser som bär ansvaret för verksamheten. Fonderna granskas av externa revisorer. Regeringen fastställer årligen fondernas resultat- och balansräkningar. På regeringens uppdrag utvärderas också fonderna varje år. Denna utvärdering resulterar i en skrivelse till riksdagen.

Fjärde AP-fonden är alltså en myndighet och den svenska bolagsstyrningskoden är i många avseenden inte tillämplig för fonden därför att skillnaderna mellan offentlig rätt och associationsrätt är alltför stora. Fondstyrningsrapporten har därför begränsats till de delar som kan anses relevanta för fonden.

Styrelsen

Fjärde AP-fondens styrelse ska bestå av nio ordinarie ledamöter utan suppleanter. Ledamöterna utses av regeringen, varav en ledamot efter förslag från en arbetsgivarorganisation och två ledamöter efter förslag från arbetstagarorganisationer. Regeringen utser ordförande och vice ordförande bland de ledamöter som inte nominerats av arbetsmarknadens parter.

Styrelseledamöter

Den 30 maj 2013 förordnade regeringen att samtliga styrelseledamöter i fonden omvaldes.

Dessa är Monica Caneman, ordförande, Jakob Grinbaum, vice ordföranden, Roger Mörtvik, Ing-Marie Gren, Stefan Lundbergh, Lena Micko, Charlotte Strömberg, Sven Hegelund och Erica Sjölander.

Ersättningsutskott

Sedan 2010 har styrelsen ett ersättningsutskott bestående av tre ledamöter. Utskottet har till uppgift att vara rådgivande till styrelsen och bereda ersättningsfrågor vad gäller VD och ledande befattningshavare. Ersättningsutskottet bereder även frågor rörande fondens principer för ersättningar och andra anställningsvillkor för samtliga anställda.

Riskutskott

Under slutet av 2012 inrättade styrelsen ett riskutskott bestående av tre ledamöter. Utskottet har till uppgift att ytterligare förbättra kommunikationen av och förståelsen för verksamhetens finansiella risker. Det inrättades i samband med att styrelsen delegerade ett utökat mandat till den strategiska förvaltningen.

Arvodet

Arvodet till styrelseledamöterna bestäms av regeringen. Helärsättningen uppgår för styrelsens ordförande till 100 000 kronor, för vice ordförande till 75 000 kronor och för övriga ledamöter till 50 000 kronor vardera. Ersättningen till risk- och respektive ersättningsutskott uppgår till 50 000 kronor och fördelas lika mellan de tre ledamöterna. .

Styrelsens förordnande gäller till dess att fondens balans- och resultaträkningar för år 2013 har fastställts. Fondens styrelseledamöter presenteras närmare i årsredovisning och på www.ap4.se.

Arbetsordning

Styrelsen ansvarar för fondens organisation och förvaltningen av fondens medel. Styrelsen fastställer en arbetsordning för sitt arbete samt en instruktion för VD. Dessa grunddokument liksom etiska riktlinjer för medarbetare och regler för egna affärer med finansiella instrument revideras årligen.

Styrelsearbetet 2013

Under verksamhetsåret hade styrelsen sex protokollförda sammanträden. Som framgår av tabellen nedan var närvaron fortsatt hög, i genomsnitt 89 procent. Styrelsen genomförde under hösten/vintern en utvärdering av sitt arbete. Vid styrelsens sammanträden deltog VD och tjänstemän på fonden som föredragande samt sekreterare.

Fokus för styrelsearbetet 2013 var dels implementeringen av den nya portföljstrukturen samt formerna för information och återrapportering avseende densamma, dels riskutskottets arbetsformer. Utöver detta har frågor kring fondens referensportfölj (normalportföljen) samt fondens arbete kring hållbarhetsfrågor belysts och diskuterats.

För att ge styrelsen kontinuerlig information skriver VD vanligtvis ett informationsbrev mellan styrelsemötena.

Styrelsen fastställde i november, i enlighet med arbetsordningen, en verksamhetsplan för det kommande året.

Fondledning

Fjärde AP-fondens styrelse har delegerat ansvaret för den löpande förvaltningen till fondens VD. Som stöd för sitt beslutsfattande har VD en ledningsgrupp, som under slutet av 2013 bestod av fyra medarbetare. Ledningsgruppen per den 31 december 2013 presenteras i årsredovisningen som återfinns på www.ap4.se.

Den 22 augusti 2013 utsågs fondens affärschef Magnus Eriksson till vice VD.

Ersättningar till anställda

Styrelsen fastställer anställningsvillkoren för VD efter beredning i ersättningsutskottet. Alla anställda har individuella anställningsavtal. Styrelsen har fastställt en policy för ersättning och andra anställningsvillkor.

Den totala ersättningen för en anställd på Fjärde AP-fonden består av fast lön, eventuell rörlig lön, pension samt övriga förmåner.

Rörlig ersättning utgår endast om Fjärde AP-fonden uppvisar ett positivt totalresultat för räkenskapsåret. För anställda kan rörlig lön utgå om maximalt två månadslöner. Rörlig lön kan erhållas när tydliga och mätbara mål uppnåtts. Rörlig lön baseras på grupporienterade kvantitativa mål och den enskilde medarbetarens kvantitativa bidrag mätt över en rullande treårsperiod. För VD, ledande befattningshavare och compliance officer utgår ingen rörlig lön.

Övriga förmåner utgör ett mycket begränsat värde och erbjuds samtliga anställda. Exempel på dessa är sjukvårdsförsäkring, gruppörsäkring och friskvårdsbidrag. Fjärde AP-fonden har också fyra parkeringsplatser som de anställda kan använda varvid de förmånsbeskattas.

Uppgifter om ersättningsnivåer för VD, ledningsgrupp och övriga anställda samt utfall av rörlig lön under år 2013 beskrivs utförligt i not 6 i fondens årsredovisning. Vidare presenteras fondens arbete med ersättningsfrågor under avsnittet "Ersättningar på AP4" i årsredovisningen.

Policyer

Första, Andra, Tredje och Fjärde, Sjätte och Sjunde AP-fonden har sedan 2012 en gemensam policy för ersättningsvillkor, personalförmåner, representation och tjänsteresor vilken har antagits av respektive fonds styrelse. Den gemensamma övergripande policyn kompletteras av fondens mer detaljerade interna personalrelaterade policyer och riktlinjer.

Revision

Fjärde AP-fondens revisorer utses av regeringen. Nu gällande förordnande för 2013 innehas av Jan Birgeron och Peter Strandh från Ernst & Young AB. Uppdraget gäller intill dess att fondens resultat- och balansräkningar fastställts för 2013 och innebär även ett särskilt förordnande för Ernst & Young AB att

samordna revisionen av AP-fonderna. Revisorerna avger en revisionsberättelse över sin granskning. De rapporterar direkt till styrelsen dels genom en skriftlig revisionsrapport, dels genom muntlig föredragning. Revisorerna deltar vid minst ett styrelsemöte per år. Revisorerna rapporterar årligen även muntligen till Finansdepartementet.

Intern kontroll

Fondens styrelse fastställer årligen en placeringspolicy, en kreditpolicy och en riskhanteringsplan för verksamheten. Tillsammans med LAP bildar dessa styrande dokument ett ramverk för fondens risktolerans.

Risk- och placeringsstrategin har utformats mot fondens övergripande mål, att skapa bästa möjliga avkastning över tiden och därmed bidra till pensionssystemets stabilitet.

- Placeringspolicyn beskriver bland annat fondens förvaltningsinriktning genom styrelsens beslutade referensportfölj (normalportföljen), avkastningsmål och riskmandat för strategisk och taktisk förvaltning. Detta innebär ett övergripande ramverk för verksamheten.
- Kreditpolicyn anger regler och limiter för hantering av kreditrisk och kreditexponering.
- Riskhanteringsplanen beskriver fördelning av ansvar och befogenheter för placeringsverksamheten. De huvudsakliga riskerna i verksamheten samt uppföljning och kontroll av desamma. De huvudsakliga riskerna utgörs av finansiella och operativa risker.

Styrelsen utser ett **riskutskott** som arbetar med att ytterligare förbättra kommunikationen av och förståelsen för verksamhetens finansiella risker.

De finansiella och operativa riskerna följs upp och kontrolleras i en oberoende enhet, **Affärs- och riskkontroll**. Enheten rapporterar direkt till VD och styrelse.

Affärs- och riskkontroll har som uppgift att kontrollera att lagstadgade placeringsregler, placeringspolicyn, kreditpolicyn och riskhanteringsplanens krav samt att andra VD-beslut efterlevs i verksamheten. I detta arbete ingår att mäta, analysera samt dagligen rapportera avkastning och risk, både i absoluta tal och relativt jämförelseindex samt rapportera eventuella överträdelser mot gällande regelverk.

Affärs- och riskkontroll är uppdelad i en compliancefunktion och en riskanalysfunktion.

Compliancefunktionen ansvarar för regelefterlevnad med uppföljning och kontroll av finansiella risker såsom kredit- och likviditetsrisker. Compliancefunktionen ansvarar även för att bevaka de operativa riskerna i placeringsverksamheten samt att i övrigt säkerställa att regler avseende dessa risker efterlevs.

Riskanalysfunktionen ansvarar för analys, kontroll och rapportering av i huvudsak marknadsrisker.

Övriga upplysningar

Under avsnittet Riskhantering samt under not 20 i fondens årsredovisning 2013 ges en mer detaljerad bild av olika finansiella och operativa risker. Årsredovisningen finns tillgänglig på www.ap4.se.

STYRELSENS SAMMANTRÄDEN 2013

	19 feb	16 apr	17 juni	21-22 aug	10 okt	21 nov	Erhållet arvode i tkr
Monica Caneman, ordförande ¹⁾	x	x	x	x	x	x	117
Jakob Grinbaum, vice ordförande ²⁾	x	x	x	x	x	x	91
Ing-Marie Gren, ledamot ²⁾	x	x	x	x	x	x	67
Stefan Lundbergh, ledamot ²⁾	x	x	x	-	x	x	67
Lena Micko, ledamot	x	x	x	-	x	x	50
Roger Mörtvik, ledamot ¹⁾	x	x	x	x	x	x	67
Charlotte Strömberg, ledamot ¹⁾	x	x	x	x	x	x	67
Sven Hegelund, ledamot	-	-	x	x	-	x	50
Erica Sjölander, ledamot	x	-	x	x	x	x	50

1) Erhållet arvode inkluderar arvode från ersättningsutskottet.

2) Erhållet arvode inkluderar arvode från riskutskottet.